

“L'aposta és tan forta que convido el lector a deixar-me si no li agrada”

Vicent Usó (Vila-real, Plana Baixa, 1963) publica a Proa la novel·la *Les ales enceses*, finalista del darrer premi Sant Jordi. Usó és premi Andròmina per *Crònica de la devastació* (2002).

—El poble mariner del segle XVII on transcorre l'acció és mediterrani i prou. Pensàveu, però, en un indret concret?

—A l'hora de construir la novel·la agafe un referent determinat, encara que després prescindixi de fer explícits els referents. Parteixo d'un poble concret per una qüestió tècnica, per no caure en incoherències gaire grosses. Però volia prioritzar la història, per això el marc és boirós.

—També us ha calgut frenar el costumisme, les descripcions detallades de la vida i els costums de l'època, no?

—Evidentment, has d'entrar en algunes qüestions de costums, perquè els personatges siguin creïbles, però cal que estiguin al servei del relat i de la caracterització dels personatges.

—El narrador juga amb la rondalla, però accentua els recursos de la llengua escrita. Volíeu, per tant, que la rondalla i l'estil literari caminessin paral·lels?

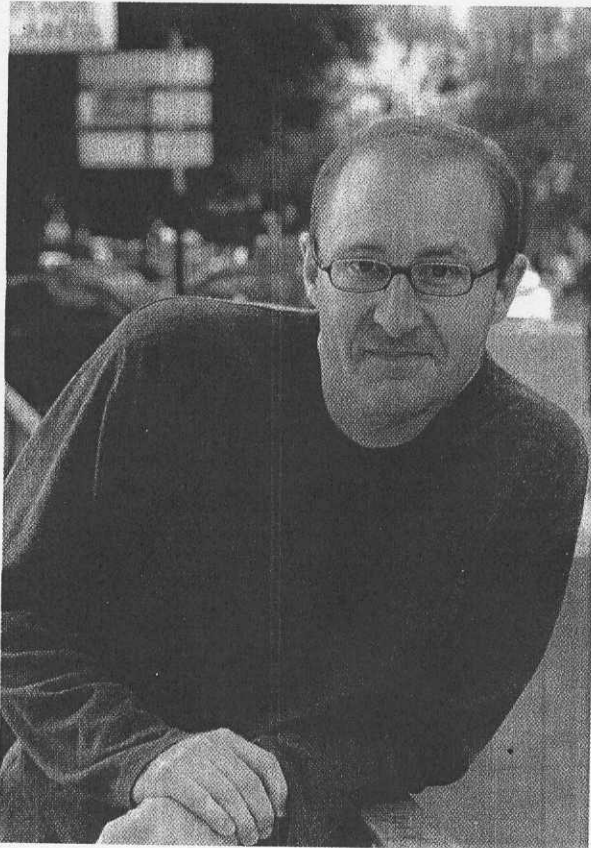
—Sí. Tota novel·la és un joc d'equilibris i, efectivament, un dels equilibris que tenia el risc de trencar era el de contar una història pel plaer de ser explicada i pel plaer de ser escoltada, que fos un llenguatge oral i, al mateix temps, bell en si mateix. Que el llenguatge fos capaç de crear una atmosfera de seducció, que fos molt ric i que no deixara de ser oral.

—Això ho marqueu des de la primera frase. Dubtàveu de fer entrar el lector de manera més suau i planera a l'inici de cada capítol, en comptes de fer complexes les primeres frases?

—No. Era imprescindible apostar fort des del principi. Com a lector no m'agrada perdre el temps en recursos. L'aposta és tan forta que el narrador convida explícitament el lector a deixar-lo si no li agrada.

—Per què heu optat pel segle XVII?

—Perquè em permetia situar la història d'amor en un espai de col·lisió entre els coneixements oficials de l'època i les

creences populars que generés entre altres qüestions la intolerància, desencadenant del procés final de la novel·la.

La novel·la anterior, *Crònica de la devastació*, estava molt implicada en la realitat immediata, i em va afectar molt, fins a canviar la meua vida, i necessitava separar-me'n.

—Què us va canviar?

—La manera de veure la vida. És una novel·la que intenta endinsar-se en les claus últimes de la guerra, i com a escriptor no en pots quedar al marge. Tota reflexió sobre qual-sevol tema, tota novel·la, que al cap i a la fi és això, et porta per uns camins d'exigència. En fer la novel·la vaig haver de reflexionar sobre qüestions noves, de manera que l'escola de valors s'enfonsa. Aquesta revisió en el sistema de valors és el que visc ara. A partir de *Crònica de la devastació* vaig alterar els paràmetres i vaig

aprendre a fer coses que normalment no fem, com valorar el present i el que ens envolta.

—I *Les ales enceses* ha servit per superar la commoció?

—El que no he fet és prescindir del que vaig aprendre. La commoció no se't passa per escriure de manera diferent, però sí que m'ha ajudat a canviar d'obsessions, perquè, en el fons, tota novel·la és una obsessió.

—Per què doneu tanta importància als comedians que arriben al poble?

—Em permeten introduir elements ideològics i culturals alternatius, diferents, i crear el conflicte. En un poble menut necessitava algun element que aportara varietat. Els còmics van produir sobre mi una seducció especial, i alguns d'ells van anar creixent fins a adquirir un pes que no imaginava en un principi.

—La història d'amor és finalment l'objectiu de la novel·la o una excusa?

—És l'eix principal, l'impuls bàsic del relat. Penso que sí, sens dubte la novel·la es pot definir com una història d'amor.

Lluís Bonada